

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การประเมินโครงการโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม ในจังหวัดชัยนาท ปีการศึกษา 2554 มีจุดมุ่งหมายของการวิจัย เพื่อประเมินผลของการดำเนินงานโครงการโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมในจังหวัดชัยนาท จากความคิดเห็นและความพึงพอใจของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบโครงการ ผู้ปกครองนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ โดยใช้รูปแบบการประเมินด้วยวิธีการเชิงระบบ(System Approach) ในด้านตัวบ่งชี้ ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิต ด้านสภาพแวดล้อม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นผู้บริหารสถานศึกษา 32 คน ครูผู้รับผิดชอบโครงการ 32 คน ผู้ปกครองนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ 256 คน รวม 320 คน ซึ่งเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลมี 2 ชุด ชุดที่ 1 สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้รับผิดชอบโครงการ และชุดที่ 2 สำหรับผู้ปกครองนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ แบ่งออกเป็น 2 ตอน ตอนที่ 1 แบบสอบถามความคิดเห็นและความพึงพอใจมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตอนที่ 2 แบบสอบถามปลายเปิด เกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะ ผู้วิจัยได้ดำเนินการการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยการส่งและรับแบบสอบถามที่โรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมในจังหวัดชัยนาท ด้วยตนเอง ได้รับแบบสอบถามคืนมาด้วยความสมบูรณ์ทั้งฉบับคิดเป็นร้อยละ 100 จากนั้นได้นำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ค่าเฉลี่ย (Mean) \bar{x} และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ผู้วิจัยจึงได้สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะตามลำดับดังนี้

สรุปผล

สรุปผลการประเมินโครงการโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม ในจังหวัดชัยนาท ปีการศึกษา 2554 เพื่อประเมินผลของการดำเนินงานโครงการโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมในจังหวัดชัยนาท จากความคิดเห็นและความพึงพอใจของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบโครงการ ผู้ปกครองนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ โดยใช้รูปแบบการประเมินด้วยวิธีการเชิงระบบ ในด้านตัวบ่งชี้ ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิต ด้านสภาพแวดล้อม สรุปผลได้ดังนี้

1.ด้านตัวบ่งชี้ มีความคิดเห็นและความพึงพอใจของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบโครงการ ผู้ปกครองนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ที่มีต่อการดำเนินงานโครงการโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม ในจังหวัดชัยนาท ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 3 กลุ่มผ่านเกณฑ์ทุกกลุ่ม โดยผู้บริหารสถานศึกษามีระดับความคิดเห็นมากที่สุด คือการจัดทำระบบข้อมูลนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ และความต้องการสื่อมีความถูกต้องและเป็น

ปัจจุบัน ส่วนความพึงพอใจ ข้อที่มีระดับความพึงพอใจมากที่สุด คือนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษได้รับการจัดสรรคู่มือให้ตรงกับความต้องการ ครูผู้รับผิดชอบโครงการมีระดับความคิดเห็นมากที่สุด คือการจัดหาเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก สำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ มาใช้ในการสอนมีความเหมาะสม ส่วนความพึงพอใจข้อที่มีระดับความพึงพอใจมากที่สุด คือการจัดทำระบบข้อมูลนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ และความต้องการสื่อ มีความถูกต้องและเป็นปัจจุบัน และผู้ปกครองนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ มีระดับความคิดเห็นมากที่สุด คือการจัดหาเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก สำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ มาใช้ในการสอนมีความเหมาะสม ส่วนความพึงพอใจข้อที่มีระดับความพึงพอใจมากที่สุด คือการจัดหา จัดทำสื่อทางการศึกษา หรือเครื่องมือที่ช่วยให้ให้นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษเกิดการเรียนรู้ และเข้าใจในการเรียนมากขึ้นมีความเหมาะสม

ข้อที่มีความคิดเห็นและความพึงพอใจน้อยที่สุด อยู่ในระดับปานกลาง ไม่ผ่านเกณฑ์ คือครูผู้รับผิดชอบโครงการ ในเรื่องการสนับสนุนทำวิจัยในชั้นเรียนเกี่ยวกับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษอย่างเหมาะสม

2.ด้านกระบวนการ มีความคิดเห็นและความพึงพอใจของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบโครงการ ผู้ปกครองนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ที่มีต่อการดำเนินงานโครงการ โรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม ในจังหวัดชัยนาท ภาพรวมอยู่ในระดับมากถึง 3 กลุ่ม ผ่านเกณฑ์ทุกกลุ่ม โดยผู้บริหารสถานศึกษามีระดับความคิดเห็นมากที่สุด คือการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ส่วนความพึงพอใจข้อที่มีระดับความพึงพอใจมากที่สุด คือการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ครูผู้รับผิดชอบโครงการ มีระดับความคิดเห็นมากที่สุด คือการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ส่วนความพึงพอใจข้อที่มีระดับความพึงพอใจมากที่สุด คือการนำเทคนิคการสอน เช่น การวิเคราะห์งาน การสอนโดยเพื่อนช่วยเพื่อน ฯลฯ มาใช้กับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ และผู้ปกครองนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษมีระดับความคิดเห็นมากที่สุด คือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนอกห้องเรียน และในชุมชนโดยคำนึงถึงความต้องการของผู้เรียน ส่วนความพึงพอใจข้อที่มีระดับความพึงพอใจมากที่สุด คือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนอกห้องเรียน และในชุมชนโดยคำนึงถึงความต้องการของผู้เรียน

ข้อที่มีความคิดเห็นและความพึงพอใจน้อยที่สุด อยู่ในระดับปานกลาง ไม่ผ่านเกณฑ์ คือครูผู้รับผิดชอบโครงการ ในเรื่องการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนอกห้องเรียน และในชุมชนโดยคำนึงถึงความต้องการของผู้เรียน

3.ด้านผลผลิต มีความคิดเห็นและความพึงพอใจของผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้รับผิดชอบโครงการ ผู้ปกครองนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ที่มีต่อการดำเนินงาน โครงการ โรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม ในจังหวัดชัยนาท ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 3 กลุ่ม ผ่านเกณฑ์ทุกกลุ่ม โดยผู้บริหารสถานศึกษามีระดับความคิดเห็นมากที่สุด คือนักเรียนมีความพร้อมในทักษะด้านอารมณ์ และสังคม ส่วนความพึงพอใจข้อที่มีระดับความพึงพอใจมากที่สุด คือนักเรียนทั่วไปมีความรู้ความเข้าใจสามารถช่วยเหลือและปฏิบัติต่อนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษอย่างถูกวิธี ครูผู้รับผิดชอบโครงการ ข้อที่มีระดับความคิดเห็นมากที่สุด คือนักเรียนมีความพร้อมในทักษะด้านวิชาการ ส่วนความพึงพอใจ ข้อที่มีระดับความพึงพอใจมากที่สุด คือนักเรียนมีความพร้อมในทักษะด้านอารมณ์ และสังคม และผู้ปกครองนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ข้อที่มีระดับความคิดเห็นมากที่สุด คือนักเรียนมีความพร้อมในทักษะด้านการช่วยเหลือตนเอง ในกิจวัตรประจำวัน ส่วนความพึงพอใจข้อที่มีระดับความพึงพอใจมากที่สุด คือนักเรียนมีความพร้อมในทักษะด้านการช่วยเหลือตนเอง ในกิจวัตรประจำวัน

4.ด้านสภาพแวดล้อม มีความคิดเห็นและความพึงพอใจของผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้รับผิดชอบโครงการ ผู้ปกครองนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ที่มีต่อการดำเนินงาน โครงการ โรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม ในจังหวัดชัยนาท ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 3 กลุ่ม ผ่านเกณฑ์ทุกกลุ่ม โดยผู้บริหารสถานศึกษามีระดับความคิดเห็นมากที่สุด คือโรงเรียนสร้างบรรยากาศของการยอมรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษให้ ครู แม่ค้า ภารโรง ฯลฯ รับรู้และร่วมมือกันช่วยเหลือดูแลอย่างถูกวิธี ส่วนความพึงพอใจ ข้อที่มีระดับความพึงพอใจมากที่สุด คือโรงเรียนจัดให้นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษได้เข้าเรียนร่วมในชั้นเรียนร่วมกับนักเรียนทั่วไป ครูผู้รับผิดชอบโครงการ ข้อที่มีระดับความคิดเห็นมากที่สุด คือโรงเรียนมีการจัดประชุมบุคลากรในโรงเรียนเพื่อชี้แจงโครงการโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม ส่วนความพึงพอใจ ข้อที่มีระดับความพึงพอใจมากที่สุด คือโรงเรียนมีการจัดตารางเวลาเรียน และห้องเรียนสอนเสริมสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ และผู้ปกครองนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ข้อที่มีระดับความคิดเห็นมากที่สุด คือโรงเรียนมีการจัดห้องเรียนสอนเสริมและมีการจัดตารางเวลาเรียนเสริมสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ส่วนความพึงพอใจ ข้อที่มีระดับความพึงพอใจมากที่สุด คือโรงเรียนมีการจัดห้องเรียนสอนเสริมและมีการจัดตารางเวลาเรียนเสริมสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

ข้อที่มีความคิดเห็นและความพึงพอใจน้อยที่สุด อยู่ในระดับปานกลาง ไม่ผ่านเกณฑ์ คือผู้บริหารสถานศึกษา ในเรื่องโรงเรียนมีการจัดสภาพแวดล้อมภายนอกอาคารตามเกณฑ์ มาตรฐานที่กำหนด และคณะกรรมการจัดการเรียนร่วมได้ทำหน้าที่กำหนดนโยบาย แนวทางการดำเนินงานของโรงเรียนและหน้าที่จัดสรรงบประมาณสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในโรงเรียน

4. ในภาพรวมผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบโครงการ ผู้ปกครองนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษมีความคิดเห็นและความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม ในจังหวัดชัยนาท ปีการศึกษา 2554 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผ่านเกณฑ์ทุกด้าน

4.1 ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบโครงการ ผู้ปกครองนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่า อยู่ในระดับมากทุกกลุ่ม ซึ่งผ่านเกณฑ์ทุกกลุ่ม โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบโครงการ ตามลำดับ โดยผู้บริหารสถานศึกษามีระดับความคิดเห็นด้านตัวป้อนมากที่สุด ส่วนด้านที่มีระดับความคิดเห็นน้อยที่สุดคือ ด้านผลผลิต ครูผู้รับผิดชอบโครงการมีระดับความคิดเห็นด้านผลผลิตมากที่สุด ส่วนด้านที่มีระดับความคิดเห็นน้อยที่สุดคือ ด้านกระบวนการ ผู้ปกครองนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษมีระดับความคิดเห็นด้านสภาพแวดล้อมมากที่สุด ส่วนด้านที่มีระดับความคิดเห็นน้อยที่สุดคือ ด้านตัวป้อน

4.2 ความพึงพอใจของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบโครงการ ผู้ปกครองนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ เมื่อพิจารณาเป็นรายกลุ่มพบว่า อยู่ในระดับมากทุกกลุ่ม ซึ่งผ่านเกณฑ์ทุกกลุ่ม โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ผู้บริหารสถานศึกษามีค่าเฉลี่ยเท่ากับครูผู้รับผิดชอบโครงการตามลำดับ โดยผู้บริหารสถานศึกษามีระดับความพึงพอใจด้านกระบวนการมากที่สุด ส่วนด้านที่มีระดับความพึงพอใจน้อยที่สุดคือ ด้านสภาพแวดล้อม ครูผู้รับผิดชอบโครงการ มีระดับความพึงพอใจด้านตัวป้อนมากที่สุด ส่วนด้านที่มีระดับความพึงพอใจน้อยที่สุดคือ ด้านกระบวนการ ผู้ปกครองนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษมีระดับความพึงพอใจด้านตัวป้อนมากที่สุด ส่วนด้านที่มีระดับความพึงพอใจน้อยที่สุดคือ ด้านกระบวนการ

5. ปัญหาและข้อเสนอแนะในการพัฒนาการจัดการเรียนร่วม โรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมในจังหวัดชัยนาท ประจำปีการศึกษา 2554 ซึ่งสรุปได้ ดังนี้

5.1 สภาพปัญหาที่ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบโครงการ และผู้ปกครองนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ พบว่าเป็นปัญหาจากการดำเนินโครงการโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมในจังหวัดชัยนาท สรุปผลได้ดังนี้

5.1.1 สภาพปัญหาที่ผู้บริหารสถานศึกษา พบว่าเป็นปัญหาจากการดำเนินโครงการโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมในจังหวัดชัยนาท

5.1.1.1 ผู้ปกครองไม่ยอมรับสภาพของบุตรและไม่พร้อมในการให้ความร่วมมือ

5.1.1.2 งบประมาณที่ได้รับจัดสรรในการจัดการเรียนร่วมน้อย ทำให้ไม่สามารถพัฒนาอาคารสถานที่ สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวกที่เอื้อสำหรับการจัดการเรียนการสอน นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษได้อย่างเหมาะสมและเพียงพอ

5.1.1.3 ครูผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคลยังไม่ชัดเจน

5.1.1.4 ครูมีความรู้ ความเชี่ยวชาญในการคัดกรองนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษน้อย

5.1.2 สภาพปัญหาที่ครูผู้รับผิดชอบโครงการ พบว่าเป็นปัญหาจากการดำเนินโครงการโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมในจังหวัดชัยนาท

5.1.2.1 ครูผู้สอนมีภาระงานมากทั้งงานประจำชั้น งานข้อมูลงานโครงการต่าง ๆ ของโรงเรียน ทำให้ไม่มีเวลาในการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะรายบุคคลได้

5.1.2.2 ครูในโรงเรียนบางคน ยังมีเจตคติที่ไม่ดีต่อการจัดการเรียนร่วม และขาดสื่อการเรียนการสอนสำหรับการจัดการเรียนร่วมที่เหมาะสมกับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษแต่ละคน

5.1.2.3 การสอนเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษต้องใช้เวลามากในการดูแลทำให้มีปัญหาต่อการเรียน การสอนเด็กทั่วไป

5.1.3 สภาพปัญหาที่ผู้ปกครองนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ พบว่าเป็นปัญหาจากการดำเนินโครงการโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมในจังหวัดชัยนาท

5.1.3.1 ครอบครัวมีฐานะยากจน มีความยากลำบากในการดำรงชีวิตประจำวัน ทำให้ไม่มีเวลาในการดูแลนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

5.1.3.2 ขาดการดูแลช่วยเหลือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง และผู้ปกครองไม่มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน การจัดหาสื่อ

5.1.3.3 ผู้ปกครองไม่ทราบถึงกระบวนการจัดการเรียนการสอน

5.2 ข้อเสนอแนะของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบโครงการ และผู้ปกครองนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ต่อการดำเนินโครงการโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมในจังหวัดชัยนาท สรุปผลได้ดังนี้

5.2.1 ข้อเสนอแนะของผู้บริหารสถานศึกษา ต่อการดำเนินงานโครงการโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมในจังหวัดชัยนาท

5.2.1.1 ควรมีการส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือกับชุมชนและท้องถิ่นในการจัดการเรียนร่วม

5.2.1.2 ควรมีการจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมให้กับ คณะครูอย่างต่อเนื่อง และควรมีการจัดสรรงบประมาณเพื่อปรับปรุงอาคารสถานที่ให้เหมาะสม กับเด็กที่มีความต้องการพิเศษในแต่ละประเภท

5.2.1.3 ควรมีการประชุม สัมมนาเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในการ จัดการเรียนร่วม อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง

5.2.2 ข้อเสนอแนะของครูผู้รับผิดชอบโครงการ ต่อการดำเนินงานโครงการ โรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมในจังหวัดชัยนาท

5.2.2.1 ควรมีการอบรมให้ความรู้ในการจัดการเรียนร่วมอย่างต่อเนื่อง และครบถ้วน

5.2.2.2 ควรลดภาระงานของครูที่รับผิดชอบโครงการโรงเรียนแกนนำ จัดการเรียนร่วม และโรงเรียนควรมีการสร้างเจตคติที่ดีต่อนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็น พิเศษ

5.2.3 ข้อเสนอแนะของผู้ปกครองนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ต่อ การดำเนินงานโครงการโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมในจังหวัดชัยนาท

5.2.3.1 ควรมีการช่วยเหลือด้านทุนการศึกษา เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการ ดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

5.2.3.2 ควรมีการจัดอบรมให้ความรู้แก่ผู้ปกครอง ในเรื่องการช่วยเหลือดูแล การจัดทำสื่อโดยใช้วัสดุที่มีในท้องถิ่น และการสอนทักษะต่างๆ แก่นักเรียนที่มีความต้องการ จำเป็นพิเศษ

อภิปรายผล

การประเมินผลการดำเนินงานโครงการโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม ในจังหวัด ชัยนาท ปีการศึกษา 2554 สามารถนำเสนอการอภิปรายผล ดังนี้

ผลจากการศึกษาความคิดเห็นและความพึงพอใจ ที่มีต่อการดำเนินงานโครงการ โรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม ของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบโครงการ และ ผู้ปกครองนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ โรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม ในจังหวัด ชัยนาท ปีการศึกษา 2554 ในด้านตัวบ่อน ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิต ด้านสภาพแวดล้อม มีความคิดเห็นและความพึงพอใจ อยู่ในระดับมากทุกด้านทั้งนี้เพราะว่า ศูนย์การศึกษาพิเศษ ประจำจังหวัดชัยนาทให้ความสำคัญต่อการดำเนินงานโครงการโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม ในทุกด้าน เช่น การจัดอบรม การจัดสัมมนาและการให้คำปรึกษา เพื่อเป็นการสร้างความ ตระหนักให้กับบุคลากรที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งมีการจัดให้มีการศึกษาดูงานโครงการ โรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมที่เป็นต้นแบบเพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจให้มากยิ่งขึ้น และ มีการนิเทศติดตาม ให้คำแนะนำอย่างต่อเนื่อง จึงส่งผลให้โครงการโรงเรียนแกนนำจัดการเรียน ร่วมใน จังหวัดชัยนาทเป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้ ซึ่งสอดคล้องกับ นพมาศ สุทธิวิรัช (2551) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการบริหารจัดการเรียนร่วมร่วมโดยใช้โครงสร้างซีท ในโรงเรียนแกนนำสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาราชบุรี เขต 1 พบว่าผู้บริหารและครูในโรงเรียนแกนนำส่วนใหญ่ ให้ความสำคัญต่อการดำเนินการจัดการเรียนร่วม อยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ด้านตัวบ่อน มีระดับความคิดเห็นและความพึงพอใจ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผ่านเกณฑ์ทุกข้อ โดยผู้บริหารสถานศึกษา มีระดับความคิดเห็นและความพึงพอใจ มากที่สุด คือมีการจัดทำระบบข้อมูลนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ และความต้องการสื่อมีความ ถูกต้องและเป็นปัจจุบัน ทำให้นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษได้รับการจัดสรรคู่มือได้ ตรงกับความต้องการ ครูผู้รับผิดชอบโครงการ มีระดับความคิดเห็นและความพึงพอใจมากที่สุด คือการจัดหาเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก สำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ มาใช้ในการสอนมีความเหมาะสม และการจัดทำระบบข้อมูลนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็น พิเศษ และความต้องการสื่อ มีความถูกต้องและเป็นปัจจุบัน และผู้ปกครองนักเรียนที่มีความ ต้องการจำเป็นพิเศษ มีระดับความคิดเห็นและความพึงพอใจมากที่สุด คือการจัดหาเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก สำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ มาใช้ในการสอนมีความ เหมาะสม และการจัดหา จัดทำสื่อทางการศึกษา หรือเครื่องมือที่ช่วยให้นักเรียนที่มีความ ต้องการจำเป็นพิเศษเกิดการเรียนรู้ และเข้าใจในการเรียนมากขึ้นมีความเหมาะสม ทั้งนี้ เพราะ ว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบโครงการ ผู้ปกครองนักเรียนที่มีความต้องการ จำเป็นพิเศษ มีความตระหนักถึงสิทธิทางการศึกษา จากพระราชบัญญัติการจัดการศึกษา

สำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551 กล่าวว่าคนพิการมีสิทธิได้รับการศึกษาโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย พร้อมทั้งได้รับสื่อ เทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อบริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา และเลือกบริการทางการศึกษา สถานศึกษา ระบบและรูปแบบการศึกษาโดยคำนึงถึงความสามารถ ความสนใจ ความถนัด และความต้องการจำเป็นพิเศษ ซึ่งสอดคล้องกับ โสภณ คำปาเชื้อ (2550) ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาสภาพการบริหารจัดการเรียนรวม โดยใช้โครงสร้างซีท สำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ โรงเรียนแกนนำจัดการเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชียงราย เขต 2 พบว่า ด้านเครื่องมือมีผลการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ได้แก่การจัดสรรคู่มือ ตรงกับความต้องการสำหรับเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ครูมีการผลิตสื่อการสอนที่เหมาะสมกับประเภทความบกพร่องของเด็กแต่ละประเภท ดำเนินการให้ผู้เรียนได้รับสื่อ สิ่งอำนวยความสะดวก บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา

ข้อที่มีความคิดเห็นและความพึงพอใจน้อยที่สุด อยู่ในระดับปานกลาง ไม่ผ่านเกณฑ์ คือครูผู้รับผิดชอบโครงการ ในเรื่องการสนับสนุนทำวิจัยในชั้นเรียนเกี่ยวกับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษอย่างเหมาะสม ทั้งนี้เพราะว่า ครูขาดความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการทำงานวิจัย และการจัดการเรียนการสอนสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษอย่างแท้จริง และครูมีภาระหน้าที่นอกเหนือจากการงานการสอนจึงทำให้ไม่มีเวลาในการจัดทำวิจัยสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษอย่างเป็นระบบ ซึ่งสอดคล้องกับ อมร เผ่าเมือง (2550) ได้ศึกษาเรื่องการประเมินโครงการโรงเรียนแกนนำ จัดการเรียนรวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1 และเขต 2 ปีการศึกษา 2550 พบว่าการจัดการเรียนรวมขาดงบประมาณสนับสนุนโครงการ นักเรียนในชั้นมีจำนวนมาก และขาดการส่งเสริมการทำงานวิจัยในชั้นเรียน

2. ด้านกระบวนการ มีระดับความคิดเห็นและความพึงพอใจ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผ่านเกณฑ์ทุกข้อ โดยผู้บริหารสถานศึกษา มีระดับความคิดเห็นและความพึงพอใจ มากที่สุด คือการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) ครูผู้รับผิดชอบโครงการ มีระดับความคิดเห็นและความพึงพอใจมากที่สุด คือการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) และการนำเทคนิคการสอน เช่น การวิเคราะห์งาน การสอนโดยเพื่อนช่วยเพื่อน ฯลฯ มาใช้กับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ และผู้ปกครองนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ มีระดับความคิดเห็นและความพึงพอใจมากที่สุด คือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนอกห้องเรียน และในชุมชนโดยคำนึงถึงความต้องการของผู้เรียน ทั้งนี้เพราะว่า ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้าใจบทบาทหน้าที่ของการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ และได้รับการสนับสนุนจากศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัดชัยนาท สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศัยนาท และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษาเขต 5 ในการจัดอบรมให้ความรู้ในการจัดทำ

แผนการศึกษาเฉพาะบุคคล (IEP) รวมถึงการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษให้มีความเหมาะสมกับนักเรียนแต่ละประเภท ซึ่งสอดคล้องกับ ชวนชม บุญศิริ (2549) ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับกระบวนการบริหารโรงเรียนที่จัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้างซีทในจังหวัดเชียงใหม่ พบว่าความคิดเห็นค่าเฉลี่ยสูงสุดในเรื่องของการจัดการเรียนการสอนที่คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคลสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ

ข้อที่มีความคิดเห็นและความพึงพอใจน้อยที่สุด อยู่ในระดับปานกลาง ไม่ผ่านเกณฑ์ คือครูผู้รับผิดชอบโครงการ ในเรื่องการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนอกห้องเรียน และในชุมชนโดยคำนึงถึงความต้องการของผู้เรียน ทั้งนี้เพราะว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนนอกห้องเรียนครูต้องรับภาระในการดูแลนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษมากกว่าปกติ เนื่องจากลักษณะความพิการทำให้ไม่สามารถดูแลเด็กได้อย่างเต็มที่ เพราะนอกจากดูแลนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษแล้วครูต้องดูแลนักเรียนทั่วไปทั้งชั้นเรียนที่มีจำนวนมาก เนื่องจากครูขาดผู้ช่วยในการดูแลนักเรียน แต่ผู้ปกครองนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษมีความคิดเห็นและความพึงพอใจในระดับมากเนื่องจากผู้ปกครองมีความเชื่อว่านักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษได้รับการเรียนรู้จากประสบการณ์จริงทำให้เกิดการเรียนรู้และมีพัฒนาการได้ดียิ่งขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ วินัย รูปขำดี (2550) ที่ได้ศึกษาความสัมพันธ์ของสภาพการบริหารและผลการดำเนินงานของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน พบว่า ผลการพัฒนาทางสังคมเกี่ยวกับการปรับตัวของเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษและการได้รับการยอมรับจากบุคคลที่เกี่ยวข้องจะส่งผลให้การพัฒนาทางด้านการศึกษาและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดีขึ้นตามศักยภาพ

3. ด้านผลผลิต มีระดับความคิดเห็นและความพึงพอใจ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผ่านเกณฑ์ทุกข้อ โดยผู้บริหารสถานศึกษา มีระดับความคิดเห็นและความพึงพอใจ มากที่สุด คือนักเรียนมีความพร้อมในทักษะด้านอารมณ์ และสังคม และนักเรียนทั่วไปมีความรู้ความเข้าใจสามารถช่วยเหลือและปฏิบัติต่อนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษอย่างถูกวิธี ครูผู้รับผิดชอบโครงการ มีระดับความคิดเห็นและความพึงพอใจมากที่สุด คือนักเรียนมีความพร้อมในทักษะด้านวิชาการ และนักเรียนมีความพร้อมในทักษะด้านอารมณ์ และสังคม และผู้ปกครองนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ มีระดับความคิดเห็นและความพึงพอใจมากที่สุด คือนักเรียนมีความพร้อมในทักษะด้านการช่วยเหลือตนเอง ในกิจวัตรประจำวัน ทั้งนี้เพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษา ผู้รับผิดชอบโครงการ ผู้ปกครองนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษต่างเห็นความสำคัญและเข้าใจบทบาทหน้าที่ในการจัดการเรียนร่วม โดยการเตรียมความพร้อมในทักษะด้านต่าง ๆ ที่มีความจำเป็นให้กับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ และมีการชี้แจงทำความเข้าใจให้ผู้ที่เกี่ยวข้องรวมถึงนักเรียนทั่วไประบุว่ามีความเข้าใจ และร่วมกันในการดูแล

ช่วยเหลือนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษได้อย่างถูกวิธี ให้สามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ซึ่งสอดคล้องกับ วินัย รูปชาติ (2550) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ของสภาพการบริหารและผลการดำเนินงานของโรงเรียนเรียนร่วมโดยใช้โรงเรียนเป็นฐานตามแนวคิดโครงสร้างซีท (SEAT) ในจังหวัดกำแพงเพชร ประจำปีการศึกษา 2549 พบว่า ด้านที่มีส่วนร่วมของทุกคนในระดับมากได้แก่ ด้านการเตรียมความพร้อมสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษและเด็กปกติ ทำให้เด็กที่มีความต้องการพิเศษ มีผลพัฒนาการทางด้านสังคมเกี่ยวกับการปรับตัวของเด็กที่มีความต้องการพิเศษและการได้รับการยอมรับจากบุคคลที่เกี่ยวข้องอยู่ในระดับมาก และโสภณ คำปาเชื้อ (2550) ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาสภาพการบริหารจัดการเรียนร่วม โดยใช้โครงสร้างซีท สำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ โรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชิงรยะ เขต 2 พบว่าด้านนักเรียน มีการปฏิบัติเกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมด้านร่างกาย ด้านวิชาการ ด้านอารมณ์ ด้านสังคม ตามความบกพร่องได้อย่างเหมาะสม และเด็กทั่วไปทุกคนรับรู้ถึงวิธีการปฏิบัติตนต่อคนพิการได้อย่างเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

4. ด้านสภาพแวดล้อม มีระดับความคิดเห็นและความพึงพอใจ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ผ่านเกณฑ์ทุกข้อ โดยผู้บริหารสถานศึกษา มีระดับความคิดเห็นและความพึงพอใจมากที่สุด คือโรงเรียนสร้างบรรยากาศของการยอมรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษให้ครู แม่ค้า ภารโรง ฯลฯ รับรู้และร่วมมือกันช่วยเหลือดูแลอย่างถูกวิธี และโรงเรียนจัดให้นักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษได้เข้าเรียนร่วมในชั้นเรียนร่วมกับนักเรียนทั่วไป ครูผู้รับผิดชอบโครงการ มีระดับความคิดเห็นและความพึงพอใจมากที่สุด คือโรงเรียนมีการจัดประชุมบุคลากรในโรงเรียนเพื่อชี้แจงโครงการโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม และโรงเรียนมีการจัดตารางเวลาเรียนและห้องเรียนสอนเสริมสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ และผู้ปกครองนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ มีระดับความคิดเห็นและความพึงพอใจมากที่สุด คือโรงเรียนมีการจัดห้องเรียนสอนเสริมและมีการจัดตารางเวลาเรียนเสริมสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ทั้งนี้เพราะว่า โรงเรียนเรียนร่วมมีการบริหารจัดการเรียนร่วมโดยใช้โครงสร้างซีท ซึ่งด้านสภาพแวดล้อม ต้องมีการเตรียมความพร้อมทั้งด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพ และสภาพแวดล้อมที่เป็นบุคคลที่เกี่ยวข้องโดยมีการทำความเข้าใจและช่วยกันวางแผนการจัดเตรียมสภาพแวดล้อมอย่างเหมาะสมที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของนักเรียนเรียนร่วม ซึ่งสอดคล้องกับสุวรรณทร์ ถิ่นทวี (2549) ได้ศึกษาการประเมินโครงการโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมสำหรับนักเรียนที่มีความจำเป็นพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี พบว่าด้านสภาพแวดล้อม มีความสอดคล้อง เหมาะสมอยู่ในระดับมาก

ข้อที่มีความคิดเห็นและความพึงพอใจน้อยที่สุด อยู่ในระดับปานกลาง ไม่ผ่านเกณฑ์ คือผู้บริหารสถานศึกษา ในเรื่องโรงเรียนมีการจัดสภาพแวดล้อมภายนอกอาคารตาม

เกณฑ์ มาตรฐานที่กำหนด และคณะกรรมการจัดการเรียนร่วมได้ทำหน้าที่กำหนดนโยบาย แนวทางการดำเนินงานของโรงเรียนและหน้าที่จัดสรรงบประมาณสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในโรงเรียน ทั้งนี้เพราะว่า โรงเรียนขาดงบประมาณในการปรับปรุงสภาพสิ่งแวดล้อมภายนอกอาคารตามเกณฑ์ มาตรฐานที่กำหนด เนื่องจากการปรับปรุงจำเป็นต้องใช้งบประมาณจำนวนมาก และโรงเรียนเรียนร่วมมีงบประมาณในจำนวนที่จำกัดจึงไม่สามารถนำมาปรับปรุง พัฒนาตามเกณฑ์ที่กำหนดได้ เพราะต้องนำงบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัดไปพัฒนาในด้านอื่นๆ ก่อน และคณะกรรมการจัดการเรียนร่วมขาดความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับนโยบายต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในการจัดการเรียนร่วมอย่างแท้จริง ซึ่งสอดคล้องกับ ซึ่งสอดคล้องกับ สุวัชรชัย สายแก้ว (2546) ได้ศึกษาเรื่องปัญหาการจัดการศึกษาพิเศษ ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดระนอง พบว่าด้านอาคารสถานที่ในเรื่องเตรียมความพร้อมของบริเวณอาคารสถานที่ อยู่ในระดับปานกลาง และกระทรวงศึกษาธิการ (2548) ได้สรุปผลการดำเนินงานโรงเรียนเรียนร่วมพบว่า ผู้ปกครอง องค์กรในชุมชน และเครือข่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมยังมีน้อย และขาดความคล่องตัว ทำให้การดำเนินงานยังไม่สนับสนุนและเชื่อมโยงกันในลักษณะของการประสานความร่วมมือกันอย่างแท้จริง

5. ผลการศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะในการพัฒนาการจัดการเรียนร่วมโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมในจังหวัดชัยนาท ประจำปีการศึกษา 2554 สรุปได้ ดังนี้

5.1 สภาพปัญหา ในการจัดการเรียนร่วม โรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมในจังหวัดชัยนาท คือผู้ปกครองไม่ยอมรับสภาพของบุตรและไม่พร้อมในการให้ความร่วมมืองบประมาณที่ได้รับจัดสรรในการจัดการเรียนร่วมน้อย ทำให้ไม่สามารถพัฒนาอาคารสถานที่ สื่อ สิ่งอำนวยความสะดวกที่เอื้อสำหรับการจัดการเรียนการสอนนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษได้อย่างเหมาะสมและเพียงพอ ครูผู้สอนมีความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคลยังไม่ชัดเจน ครูผู้สอนมีภาระงานมากทั้งงานประจำชั้น งานข้อมูลงานโครงการต่างๆ ของโรงเรียน ทำให้ไม่มีเวลาในการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคลได้ ครูในโรงเรียนบางคน ยังมีเจตคติที่ไม่ดีต่อการจัดการเรียนร่วม และขาดสื่อการเรียนการสอนสำหรับการจัดการเรียนร่วมที่เหมาะสมกับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษแต่ละคน ครอบครัวมีฐานะยากจน มีความยากลำบากในการดำรงชีวิตประจำวัน ทำให้ไม่มีเวลาในการดูแลนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ขาดการดูแลช่วยเหลือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง ผู้ปกครองไม่มีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน การจัดหาสื่อ ซึ่งมีความสอดคล้องกับ บุษบา ดาโว (2549) ได้ศึกษาเกี่ยวกับ สภาพ ปัญหาและแนวทางในการบริหารจัดการการเรียนร่วม โดยใช้โครงสร้างชีวิตของโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมจังหวัดสุโขทัย ด้านปัญหา คือการจัดกิจกรรมอื่นที่ช่วยให้เด็กทั่วไปเข้าใจและยอมรับเด็กพิเศษ การปรับสภาพแวดล้อมของโรงเรียนโดยพิจารณาถึงสภาพความบกพร่องของเด็กพิเศษแต่ละประเภท

ผู้บริหาร ครูผู้สอน ผู้ปกครองมีเจตคติที่ไม่ดีเกี่ยวกับพัฒนาเด็กพิเศษ ขาดการจัดสื่อ สิ่งอำนวยความสะดวกให้กับเด็กพิเศษ และการจัดครูการศึกษาพิเศษ ผู้เชี่ยวชาญให้บริการเพื่อช่วยสนับสนุนการศึกษาของเด็กพิเศษ

5.2 ข้อเสนอแนะ ในการจัดการเรียนร่วม โรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมในจังหวัดชัยนาท คือควรมีการส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือกับชุมชนและท้องถิ่นในการจัดการเรียนร่วม มีการจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนร่วมให้กับคณะครูผู้ปกครอง และควรมีการจัดสรรงบประมาณเพื่อปรับปรุงอาคารสถานที่ให้เหมาะสมกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษในแต่ละประเภท ควรลดภาระงานของครูที่รับผิดชอบโครงการโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม และโรงเรียนควรจะมีการสร้างเจตคติที่ดีต่อนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ควรมีการช่วยเหลือด้านทุนการศึกษา เพื่อเป็นค่าใช้จ่ายในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ ซึ่งมีความสอดคล้องกับ อมร เผ่าเมือง (2550) ได้ศึกษาการประเมินโครงการโรงเรียนแกนนำ จัดการเรียนร่วม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1 และเขต 2 ปีการศึกษา 2550 พบว่ามีข้อเสนอแนะในการพัฒนาและเพิ่มเติมองค์ความรู้แก่ครู ผู้บริหาร โรงเรียนมีการจัดอบรมให้ความรู้แก่ผู้ปกครอง มีการจัดทำคู่มือ เอกสารความรู้ นำครู ผู้ปกครอง คณะกรรมการจัดการเรียนร่วมศึกษาดูงาน มีการนิเทศติดตาม จัดหางบประมาณสนับสนุนและมีการประชาสัมพันธ์โครงการ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ศูนย์การศึกษาพิเศษ โรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วม และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และ หน่วยงานที่มีส่วนในการจัดการเรียนร่วม ควรให้ความสำคัญกับการการจัดสภาพแวดล้อมภายนอกอาคารตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด
2. โรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมควรส่งเสริมครูและบุคลากรที่ดำเนินโครงการโรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมได้ทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อแก้ปัญหานักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ
3. โรงเรียนแกนนำจัดการเรียนร่วมควรส่งเสริมให้คณะกรรมการจัดการเรียนร่วมได้เข้ามามีบทบาทในการกำหนดนโยบาย แนวทางการดำเนินงาน และการจัดสรรงบประมาณสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในโรงเรียนเรียนร่วม

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาแนวทางการส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือและการมีส่วนร่วมของชุมชน และท้องถิ่นในการจัดการเรียนร่วม
2. ควรมีการวิจัยเพื่อแสวงหาเทคนิคหรือวิธีการสอนเด็กที่มีความต้องการพิเศษ เพื่อพัฒนาด้านการช่วยเหลือตนเอง ร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ทักษะการดำรงชีวิต ทักษะทางวิชาชีพ ตลอดจนคุณลักษณะที่พึงประสงค์